

Meerlingen en de ontwikkeling van persoonlijkheid

Fabiënne Naber
Meerlingencongres 2025

Okibo-Special needs
Omdat iedereen bijzonder is

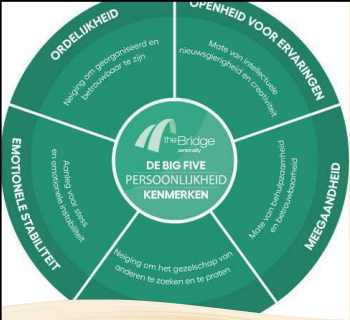
1

De ontwikkeling van persoonlijkheid

- *Persoonlijkheid = jouw unieke set met eigenschappen, talenten, valkuilen, normen, waarden, overtuigingen, persoonlijkheidskenmerken, karaktereigenschappen en gedragsvoorkeuren. Het betreft dus jezelf; wie je van binnen bent.*
- *Identiteit is hoe jouw persoonlijkheid tot uiting komt in interactie met anderen; hoe je van buiten bent.*

2

Big 5 persoonlijkheidskenmerken

Aan de hand van deze kenmerken, kun je een duidelijk beeld van je persoonlijkheid maken.

Door de tijd heen verandert er wel iets; mensen worden iets minder nieuwsgierig maar ook wat minder gestrest naarmate ze ouder worden.

Afhankelijk van je persoonlijkheidskenmerken, je leefomgeving en de manier waarop je wordt opgevoed en hoe je dit tot uiting brengt bij anderen ontwikkelt je identiteit.

Nature & Nurture

3

Persoonlijkheidskenmerken

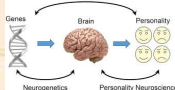

Nature

- Persoonlijkheidskenmerken die je meekrijgt bij je geboorte. Deze kunnen door omgevingsfactoren versterkt worden, of minder tot expressie komen.

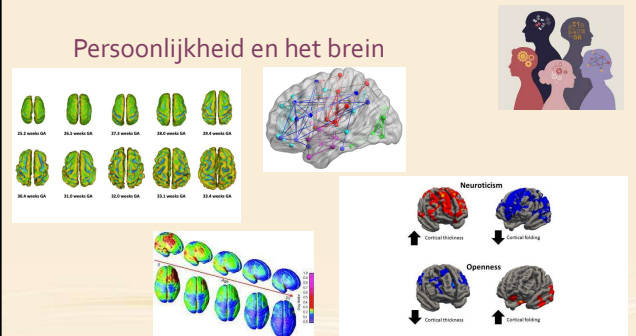
Nurture

- Persoonlijkheidskenmerken die versterkt worden door omgevingsfactoren als opvoeding en levenservaring.

4

Persoonlijkheid en het brein

Neuroticism: ↑ Control/Inhibition, ↓ Control/Excitation

Openness: ↓ Control/Inhibition, ↑ Control/Excitation

5

Persoonlijkheid en het brein

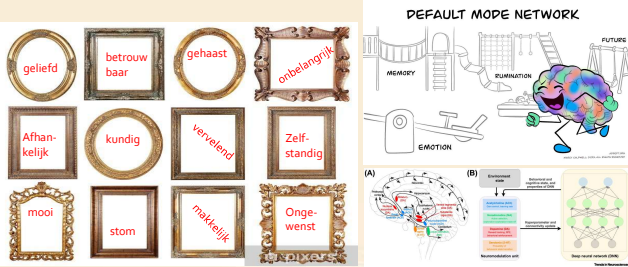

- Rond 2 jaar herkent een kind zichzelf in de spiegel.
- Belangrijk moment voor verdere ontwikkeling van eigen identiteit.
- Bij meerlingen van hetzelfde geslacht die op elkaar lijken vindt deze zelfherkenning later plaats (±6 maanden later). Ze zien in eerste instantie hun broer(s)/zus(sen).

6

Persoonlijkheid en het brein

7

Persoonlijkheid/Identiteit en het brein

- Referentie kaders met betrekking tot het ZELF en hoe iemand zich verhoudt tot de rest van de maatschappij worden hier opgebouwd op basis van ervaringen en vormen de drijfveer voor het gedrag dat wordt vertoont
- DMN ontwikkelt op basis van ervaringen, maar ervaringen kunnen interacties beïnvloeden en bepalen daarmee weer de ontwikkeling van het DMN
- Persoonlijheidskenmerken spelen hierbij een rol en dit alles functioneert in wisselwerking met elkaar

8

9

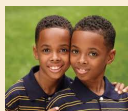
Identiteitsontwikkeling

- Jonge kinderen leren langzaam dat de ouder geen verlengstuk is van het kind, maar ieder een eigen persoon met eigen gedachten en gevoelens. Een baby herkent zichzelf nog niet in de spiegel. Pas na de eerste verjaardag gaan kinderen zichzelf herkennen. Peuters gaan zichzelf vergelijken met andere kinderen in hoe ze eruitzien, wat ze leuk of niet leuk vinden en wat ze goed kunnen. Hierdoor weten ze steeds beter wie ze zelf zijn.
- Kinderen krijgen inzicht in wie zij zijn, door zich te vergelijken met anderen.

10

Meerlingen

- Identiteitsontwikkeling bij meerlingen kan anders verlopen. Vaak ervaren meerlingen de ander wel als een 'verlengstuk' en neemt de ander voor een deel de plaats in die anders bij ouders ligt. Niet alleen naar de buitenwereld kan dit tot problemen met identiteitsgevoelens geven, ook voor eigen persoonlijkheid kan dit belemmerend werken.

11

Emotieregulatie

- Twee-eenheid tussen ouder en kind vanuit ervaringen van het kind is gebaseerd op emotieregulatie.
- Kind krijgt informatie nonverbaal via moeder/ouder; bij alarm slaan is de non-verbale informatie wat het kind kan reguleren (co-regulatie).
- Omdat zorg hieraan gekoppeld is, is een kind gekoppeld aan de ouder.
- Co-regulatie bij meerlingen loopt deels anders.

12

13

Twee-eenheid

- De twee-eenheid die een eenling met de ouder ontwikkelt, moet uiteindelijk ontbonden worden:
 - Zelfherkenning
 - Besef van eigen persoon met eigen wil
 - Emotie-regulatie ontwikkeling van extern naar intern
 - Ontwikkeling van eigen identiteit

14

Eigen identiteit ontwikkeling bij meerlingen

- Bewustwording van ouder als eigen individu verloopt op zich gelijk.
- Bewustwording van 2-3-4-eenheid naar eigen individu is ingewikkelder.
- Emotioneel vaak sterker gekoppeld aan sib.
- Zeker bij bepaalde relaties tussen meerlingen is de ontwikkeling van een eigen identiteit lastiger.

15

Meerlingen

- Verschil tussen meerlingen met zelfde en verschillend geslacht.
- Identiteitsontwikkeling in de eerste jaren verloopt door manier van interactie en vergelijking met elkaar.

16

Meerlingen

- Meerlingen van verschillend geslacht kunnen makkelijker een eigen identiteit ontwikkelen.
- Door verschil in geslacht worden de kinderen sneller als individu gezien en benaderd.

17

Meerlingen

- Meerlingen van gelijk geslacht kunnen, afhankelijk van de omgeving, meer moeite hebben met de ontwikkeling van een eigen identiteit.
- Daarbij is er een verschil tussen jongens en meisjes. Meisjes ontwikkelen vaak sterkere banden, ook de band met de sibs is daardoor vaak sterker.

18

Meerlingen

- De banden die meerlingen hebben zijn dubbele uitdaging voor de ontwikkeling van een eigen identiteit. Niet alleen van moeder, maar ook van sibs individualiseren: dubbel separatie-individualisatie proces.
- Tegelijk zal de sib(s) altijd onderdeel blijven van de identiteit van de ander(en).
- Er is vaak sprake van eigen identiteit en meerling identiteit.

19

Verschillende banden tussen meerlingen meerlingen-identiteit

- Eenheid identiteit
 - 'Gefuseerde' identiteit waar iedere sib denkt dat het een deel van de hele persoonlijkheid is. Deze meerlingen willen het liefst altijd bij elkaar blijven. Bij separatie verlies je een deel van je persoonlijkheid.
- Onafhankelijke identiteit
 - Deze meerlingen zijn elkaars 'beste vriend'. Ze kijken naar elkaar voor primaire steun en het ontwikkelen van relaties met anderen. Ze zijn dus ook afhankelijk van elkaar. Separatie kan, maar is zwaar.

20

Verschillende banden tussen meerlingen meerlingen-identiteit

- Split identiteit
 - Deze meerlingen zien vooral waarin ze niet op elkaar lijken, wat ze vaak als tegenpool bestempelen. Ze voelen zich verbonden, maar zullen elkaar niet volledig vertrouwen. Er is/zijn vaak een onafhankelijke en afhankelijke identiteit te vinden bij deze meerlingen. De afhankelijke sib(s) kunnen last hebben van separatie.
- Ongelijke identiteit
 - Bij deze meerlingen zie je een leider en volger(s), maar ze hebben elkaar nodig om hun identiteit te waarborgen.

21

Verschillende banden tussen meerlingen meerlingen-identiteit

- Geïdealiseerde identiteit
 - Bij deze meerlingen is het meerling zijn het belangrijkste. Ze zijn trots op het zijn van een meerling en ookal kunnen ze verschillend voelen en denken, ze functioneren als een team. Ze zullen altijd sterk gehecht blijven, maar separatie is geen groot probleem.
- Concurrerende identiteit
 - Deze meerlingen hebben een sterk empathische band en stimuleren elkaar door concurrentie. De identiteiten ontwikkelen zich parallel met behoudt van waardering voor de verschillen. Ze vinden de meeste steun en troost bij elkaar, maar ontwikkelen ook goede relaties met anderen. Separatie is geen groot probleem.

22

Stimuleren van ontwikkelen eigen identiteit

- Zorg voor verschil in namen (namen die teveel op elkaar lijken kunnen het individualiseringsproces verder bemoeilijken).
- Gebruik de namen ook individueel ipv het hebben over de meerling.
- Breng tijd door met één sib beurtelings ipv met allebei/allemaal.
- Behandel alle sibs als individu
- Benadruk de sterke kanten van de verschillende individuen.

23

Stimuleren van ontwikkelen eigen identiteit

- Voedt niet 'gelijk' op. Iedereen heeft eigen behoeften.
- Geef 'eigen' speelgoed op basis van eigen interesses.
- Vergelijk de sibs niet met elkaar en zoek ook niet naar verschillen: het zijn eigen individuen.
- Houdt wel rekening met de band die ze hebben bij het nemen van beslissingen (school/klas etc.).

24

25